

25 Cdo 1159/2005

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Vojtka a soudců JUDr. Jaroslava Bureše a JUDr. Marty Škárové v právní věci žalobce JUDr. A. S., proti žalovanému Ing. A. B., zastoupenému advokátem o 241.700,- Kč, vedené u Okresního soudu v Nymburku pod sp. zn. 6 C 1141/2002, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. ledna 2005, č. j. 31 Co 542/2004 – 94, takto :

I. Dovolání se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným rozsudkem Krajský soud v Praze potvrdil rozsudek Okresního soudu v Nymburku ze dne 4. února 2004, č. j. 6 C 1141/2002 - 60, jímž soud prvního stupně uložil žalovanému zaplatit žalobci 241.700,- Kč na náhradu škody, kterou žalobci způsobil v prosinci 1997 vykácením dřeva v lese na parcele č. 556/14 v k.ú. obce T. Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně došel k závěru, že žalovaný škodu způsobil úmyslně a odpovídá za ni podle ustanovení § 420 obč. zák. Soudy obou stupňů se shodly také v tom, že žalobce, jenž se stal vlastníkem lesa jako dědic po zemřelém JUDr. V. Š., se o škodě dozvěděl až dnem 20. 11. 2000, kdy nabylo právní moci usnesení o projednání dědictví. Z toho soudy dovodily, že žaloba byla dne 29. 10. 2002 podána včas, neboť subjektivní dvouletá promlčecí lhůta (§ 106 odst. 1 obč. zák.) uplynula 29. 11. 2002, přičemž žalobcovo právo se nemohlo promlčet ani v objektivní lhůtě podle § 106 odst. 2 obč. zák.; protože žalovaný škodu způsobil úmyslně, právo na náhradu škody způsobené žalobci se promlčí až za 10 let od škodné události.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jež má za přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam. Posouzení významu rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce žalovaný spojil s výkladem promlčení žalobcova práva na náhradu škody ve spojení se závěrem odvolacího soudu, že škoda byla způsobena úmyslně. Podle dovolatele musí škůdcův úmysl směřovat ke konkrétnímu poškozenému, jemuž má být škoda způsobena. Soudy obou stupňů správně zjistily skutkový stav, v rovině právní ho však – jak se uvádí v dovolání – nesprávně interpretovaly. Žalovaný se dozvěděl až z usnesení Okresního soudu v Děčíně ze dne 12. 7. 1999, č. j. D 1365/97-115, že dědicem ze závěti je žalobce a že žalovanému a všem účastníkům dědického řízení po zemřelém JUDr. V. Š. se zapovídá jakákoliv dispozice s majetkem zůstavitelky. Do té doby bylo obecně známo, že dědicem ze závěti má být nevlastní syn žalovaného, MUDr. P. B., který se o zůstavitelku staral; žalovaný sám byl pověřen správou lesa patřícího zůstavitelce a v rámci této správy musel provádět i těžbu dřeva. Žalovaný – jak uvádí v dovolání – sice dále těžil, ačkoliv věděl, že po smrti zůstavitelky zaniklo jeho právo správce lesa, avšak ke škodě na majetku žalobce mohlo dojít jen nedbalostním jednáním, protože nevěděl, že mu svým jednáním může způsobit škodu, třebaže to podle okolností předvídat měl a mohl. Odvolací soud tedy měl posoudit promlčení žalobcova práva na náhradu škody v objektivní tříleté lhůtě.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal napadený rozsudek bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný.

Jelikož odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé, jemuž jiné dřívější rozhodnutí nepředcházelo, může být dovolání přípustné ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. jedině za předpokladu, že Nejvyšší soud dospěje k závěru, že rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je

odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.); proto platí, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může soud posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil, tedy jediné prostřednictvím dovolacího důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., vše za předpokladu, že právě na tomto právním posouzení rozhodnutí odvolacího soudu spočívá. Nejvyšší soud je přitom vázán skutkovými zjištěními a skutkovými závěry odvolacího soudu a je povinen z nich vycházet.

Takovým zjištěním je v dané věci především skutkové zjištění soudů obou stupňů, s nímž ostatně výslovně dovolatel souhlasí, že žalovaný pokácel stromy v části lesa ve vlastnictví žalobce, aniž by k tomu měl nějaké oprávnění (str. 6 odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně). Toto zjištění soudu prvního stupně odvolací soud převzal a doplnil, že žalovaný neprokázal své tvrzení, že zůstavitelka mu dřevo darovala a dřevo těžil i po její smrti, ač věděl, že nesmí s majetkem patřícím do dědictví nikterak nakládat.

Dovolateli lze přisvědčit, že občanské právo tradičně – jelikož pojem zavinění občanský zákoník nevymezuje – vychází z hmotného práva trestního (ustanovení § 4 a § 5 trestního zákona). Zavinění je právní naukou definováno jako vnitřní, psychický vztah jednajícího k jeho vlastnímu protiprávnímu jednání a k výsledku tohoto jednání. Je založeno jednak na prvku poznání, spočívajícího ve vědomosti a předvídání určitého výsledku, jednak na prvku vůle, spočívajícího v tom, že subjekt projevuje svou vůli tím, že něco chce, ale také tím, že je s něčím srozuměn.

Jde-li o úmysl, platí buď, že škůdce věděl, že škodu způsobí a chtěl ji způsobit (přímý úmysl) anebo byl s tímto důsledkem srozuměn (nepřímý úmysl).

Odvolací soud založil svůj právní závěr – se soudem prvního stupně shodný – že žalovaný způsobil žalobci škodu úmyslným jednáním, na zjištění, že žalovaný kácel stromy, aniž k tomu měl jakékoliv oprávnění a současně věděl, že s majetkem zůstavitelky není nikterak oprávněn nakládat (tedy věděl, že škodu způsobí a nejméně byl s tímto následkem srozuměn); takové právní posouzení zavinění žalovaného je zákonu odpovídající.

Vědomost škůdce o tom, které konkrétní osobě škodu způsobil (platí-li, že škůdce věděl že škodu způsobí a byl s tímto důsledkem srozuměn), je z hlediska posouzení formy zavinění právně nevýznamná.

Jestliže se zřetelem k tomu odvolací soud došel k závěru, že námitka promlčení žalobcova práva není důvodná, protože škoda byla způsobena úmyslně, jde o právní posouzení věci, které nečiní rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadně významným.

Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. tudíž dovolání přípustné být nemůže a Nejvyšší soud je, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), odmítl podle ustanovení § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř.

O náhradě nákladů řízení dovolací soud rozhodl podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 věty první o. s. ř., neboť žalobci v dovolacím řízení náklady nevznikly.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 25. července 2006

JUDr. Petr Vojtek, v. r.

předseda senátu